

การปรับโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

นางสาวอัญชลี เฟ่งสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-738-9

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15673

i1144498 % %

STRUCTURAL ADJUSTMENT FOR INCREASING EFFICIENCY OF
OIL SEED AND RELATED INDUSTRIES

MISS ANCHALEE PENGSOOKHA

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Department of Economics
Graduate School
Chulalongkorn University

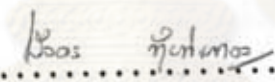
1988

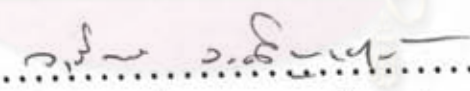
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปรับโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมพืชน้ำมัน
และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
โดย นางสาวอัญชลี เฟ่งสุข
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์

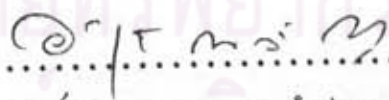
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร ทับทิมทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อวาร ฐลำปาง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ชวาลุกลม ไชยวัตติ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัญชี เห่งลุ่ม: การปรับโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (STRUCTURAL ADJUSTMENT FOR INCREASING EFFICIENCY OF OIL SEED AND RELATED INDUSTRIES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วารินทร์ วงศ์หาญเขียว, 92 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิตและการตลาดของพืชน้ำมันและน้ำมันพืช และเพื่อศึกษาผลกระทบและความสัมพันธ์ เชื่อมโยงของอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและน้ำมันพืชที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งเพื่อวัดอัตราการคุ้มครองของอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและน้ำมันพืชในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่าพืชน้ำมันที่ผลิตได้ภายในประเทศยังมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ เพราะนอกจากจะนำพืชน้ำมันไปใช้ในการสกัดน้ำมันพืชแล้วยังนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ และปัญหาคุณภาพของพืชน้ำมัน ดังนั้นจึงต้องมีการนำเข้า

การศึกษาถึงผลกระทบและความสัมพันธ์ เชื่อมโยงของพืชน้ำมันและน้ำมันพืชที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มพืชน้ำมันและน้ำมันพืชแม้ว่าจะจะเป็นเพียงหน่วยเล็ก ๆ ในระบบเศรษฐกิจ แต่ก็มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวมด้วย โดยมีผลกระทบต่อผลผลิตที่เกิดจากการชักนำของอุปสงค์สุดท้าย ผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการชักนำของอุปสงค์สุดท้าย ผลกระทบต่อสินค้านำเข้าที่เกิดจากการชักนำของอุปสงค์สุดท้าย อัตราการก่อให้เกิดรายได้อุตสาหกรรมจากการส่งออกและผลกระทบ เชื่อมโยงข้างหน้าและข้างหลัง

สำหรับการวัดอัตราการคุ้มครองของอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและน้ำมันพืชพบว่ารัฐบาลให้ความคุ้มครองการผลิตที่พืชน้ำมันสูงเกินไป ในขณะที่ให้ความคุ้มครองแก่ผลผลิตที่พืชน้ำมันต่ำ ทำให้ไม่ล้ามาตรงแข่งขันกับน้ำมันพืชที่นำเข้าจากต่างประเทศได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ANCHALEE PENGSOOKHA : STRUCTURAL ADJUSTMENT FOR INCREASING EFFICIENCY
OF OIL SEED AND RELATED INDUSTRIES : THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
WARIN WONGHANCHAO , PH.D. 92 PP.

The objective of this study is to evaluate the structure of production and marketing, the effects and the relationship between the various oil crops and vegetable oils as well as the impact of the vegetable oil sector to the domestic economy as a whole in order to assess appropriateness of the level of protection of the various vegetable oil industries and the vegetable oils in Thailand

The result of the study show that domestic production is still insufficient by comparison to the internal demand. This is related to the fact that in addition to the demand in the oil crushing sector, there are also needs from other sources. Moreover, there are pertinent issues that are related to the poor quality of domestically produced vegetable oils which necessitates import requirement.

Other findings also indicate that although oil crops and vegetable oils represent only a small fraction of the overall economy but has a significant impact on the following : 1. Final demand on domestic output 2. Final demand on gross value added 3. Final demand on import 4. Net foreign exchange earnings by exports 5. Backward and forward linkages.

Regarding the measurement of the level of protection for the various oil crops and vegetable oil industries, the level of protection for both oil crops based products was found to be too high. In contrast, a significantly lower protection for vegetable oil themselves was noted. This means in effect the uncompetitiveness of domestically produced vegetable oils by comparison to imports oils.

ภาควิชา ECONOMICS
สาขาวิชา ECONCMICS
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต *Chai* / *Imp.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Warin* -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความร่วมมือและอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ดร. วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการตรวจแก้ไขเป็นอย่างดี และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. บังอร ทับทิมทอง อาจารย์ ดร. อาวุธ ณ ลำปาง และอาจารย์ ชวาลุภค ไชยญาติ ที่ได้ช่วยเหลือแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่หน่วยงานนโยบายและพยากรณ์เศรษฐกิจสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน และเพื่อน ๆ ที่ให้ความร่วมมือและเป็นกำลังใจให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงและหน่วยงานนโยบายและพยากรณ์เศรษฐกิจสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

หากความดีอันพึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แต่คุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด ครู และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ข้าพเจ้า ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้าเคยศึกษามา อย่างไรก็ตามก็ดีหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ผู้เขียนขออภัยแต่เพียงผู้เดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร อัญชลี เฟ่งสุข
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	2
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๙
1. บทนำ.....	1
1.1 ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 วิธีการศึกษา.....	3
1.5 ประมวลผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	4
1.6 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	6
1.8 ลำดับการศึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้.....	6
2. โครงสร้างการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและน้ำมันพืช.....	9
3. ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	36
4. ผลการวิเคราะห์.....	52
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก	
ประวัติผู้เขียน	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. บัญชีสมุดน้ำมันพืชบริโภคทั้งหมด	7
2. อุปทานและอุปสงค์กากถั่วเหลือง	8
3. พื้นที่เพาะปลูกของพืชน้ำมัน ข้าว และข้าวโพดปีเพาะปลูก 2523-2529	11
4. ผลผลิตพืชน้ำมัน ข้าวและข้าวโพดปีเพาะปลูก 2523-2529	12
5. ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนของพืชน้ำมัน ข้าวและข้าวโพดปี 2523-2529	16
6. บัญชีสมุดของรำข้าว 2523-2529	18
7. อุปทานและอุปสงค์น้ำมันพืชบริโภคทั้งหมด	20
8. ปริมาณการใช้พืชน้ำมันในอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันระหว่างปี 2523-2529	26
9. ปริมาณการบริโภคน้ำมันพืชภายในประเทศ, 2523-2529	28
10. ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกสินค้าในหมวดพืชน้ำมัน น้ำมันพืชและอาหารสัตว์	31
11. สรุปผลการคำนวณผลกระทบด้วยแบบจำลอง I-0	60
12. ผลกระทบต่อผลผลิตที่เกิดจากการชักนำของอุปสงค์สุดท้าย	61
13. ผลกระทบต่อสินค้านำเข้าที่เกิดจากการชักนำของอุปสงค์สุดท้าย	62
14. ผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการชักนำของอุปสงค์สุดท้าย	63
15. อัตราการก่อให้เกิดรายได้สุทธิจากการส่งออก	66
16. ผลกระทบเชื่อมโยงข้างหน้าและข้างหลัง	68
17. อัตราการคุ้มครองอุตสาหกรรมพืชน้ำมันและน้ำมันพืช	70

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย